

Ügyiratszám: MN/28710-11/2011.

Ügyintéző: **személyes adat**

Email: **személyes adat**

Tárgy: emberi méltóság tiszteletben tartását előíró törvényi kötelezettség megsértése

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának

417/2012. (II. 29.) számú

HATÁROZATA

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: **Médiatanács**) a **személyes adat** által képviselt MTM-SBS Televízió Zrt.-vel (1145 Budapest, Róna u. 174., a továbbiakban: **Médiaszolgáltató**) szemben hivatalból lefolytatott eljárásában megállapította, hogy a Médiaszolgáltató a TV2 elnevezésű csatornáján 2011. szeptember 20-án sugárzott „Tények Reggel” és „Mokka” című műsorszámokban – a 6 óra 40 perctől 6 óra 44 percig, valamint a 07 óra 35 perctől 07 óra 44 percig – sugárzott tartalmakkal megsértette az emberi méltóság tiszteletben tartását előíró törvényi rendelkezést, mely miatt a Médiaszolgáltatót

5 000 000 Ft, azaz ötmillió forint bírság megfizetésére kötelezi.

A Médiaszolgáltató a bírságot e határozat közlését követő hét napon belül köteles megfizetni a Médiatanács Magyar Államkincstár által vezetett 10032000-00295141-00000024 számú számlájára. A fizetési kötelezettség késedelmes teljesítése esetén a Médiaszolgáltató késedelmi pótlékot köteles fizetni, melynek mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. Az önkéntes teljesítés elmaradása esetén a Médiatanács a Médiaszolgáltatóval szembeni bírság igényét közigazgatási úton érvényesíti.

E határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat felülvizsgálata a határozat közlésétől számított 30 napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett, a Médiatanácsához három példányban benyújtott keresetlevéllel kérhető. A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs, a keresetlevélben a keresettel támadott határozat végrehajtásának felfüggesztése a bíróságtól kérhető. A keresetet a bíróság a beérkezést követő naptól számított 30 napon belül tárgyalás tartása nélkül bírálja el, a keresetlevélben tárgyalás tartása kérhető.

I n d o k o l á s

A Médiatanács állampolgári beadvány alapján, a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (továbbiakban: **Mttv.**) 167. § (1) bekezdése alapján hatósági ellenőrzés keretében vizsgálta a Médiaszolgáltató 2011. szeptember 20-án sugárzott „Tények Reggel” és „Mokka” című műsorszámait. A műsorszámok hatósági ellenőrzése a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: **Smtv.**) 14. § (1) bekezdésének megsértését tárta fel, az alábbiak miatt:

A Médiaszolgáltató a „Tények Reggel” című műsorszám 06.40.55-kor kezdődött szegmensében egy Csongrád megyei tanyán történt emberölésről tudósított, a „Mokka” című műsorszám 07.35.16-tól kezdődött részében pedig ugyanezen bűncselekménnyel összefüggésben egy stúdióbeszélgetést sugárzott. A Médiaszolgáltató a tudósításban, illetve a stúdióbeszélgetésben az emberi méltóságot sértő módon mutatta be az áldozat kiskorú gyermekeit, illetve hallgatta meg őket elhunyt édesanyjuk szenvedélybetegségével, szerelmi életével és a tragédia körülményeivel kapcsolatban.

A Médiatanács ezért az Mttv. 182. § c) pontjában foglalt hatáskörében, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) 29. § (2) bekezdése alapján 2012. január 11-én hivatalból hatósági eljárást indított a Médiaszolgáltatóval szemben, mely tényről a Ket. 29. § (3) bekezdés a) pontjában foglalt rendelkezésnek megfelelően az 94/2012. (I. 11.) számú, 28710-6/2011. ügyiratszámú végzésében, a Ket. 29. § (5) bekezdése szerinti tartalommal értesítette a Médiaszolgáltatót, tájékoztatta a hatósági ellenőrzés megállapításairól, valamint a Ket. 51. § (1) bekezdése értelmében felhívta a figyelmét arra, hogy az eljárás során nyilatkozattételi és irat-betekintési jog illeti meg.

A Médiaszolgáltató az eljárás megindításról szóló értesítést 2012. január 24-én vette át, megfelelően igazolt jogi képviselője útján benyújtott nyilatkozata 2012. február 8-án érkezett.

A Médiaszolgáltató nyilatkozatában idézte a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény 3. § (2) bekezdésével összefüggésben született 46/2007. sz. AB határozatot, melyben az Alkotmánybíróság az említett rendelkezéssel kapcsolatban kifejtette, hogy a médiahatóság az emberi jogok médiaszolgáltatás során történő megsértését vizsgálva nem az egyes jogalanyokat ért jogsérelemről dönt. Azt vizsgálhatja, hogy a médiaszolgáltató az emberi jogok tiszteletben tartásával tevékenykedik-e, műsorainak témája, jellege, nézőpontja nem sérti-e az emberi jogokban megjelenő alapvető értéket. A Médiaszolgáltató álláspontja szerint az említett AB határozatban levezetett értelmezésből következik továbbá, hogy a médiahatóság – tekintettel arra, hogy az alkotmányos alapértékek védelme tekintetében kiemelt szerepe nincs – csak rendkívüli körülmények esetén, különleges esetekben léphet fel az alapjogok védelmében, pl. ha a médiaszolgáltató folyamatosan az egyenlő emberi méltóságot semmibe vevő ideológiát hirdetve tevékenykedne. A Médiaszolgáltató álláspontja szerint az ügy tárgyát képező esetben – a fentiekből következően – a hatósági eljárás nem lehetséges, mivel a „Mokka” és a „Tények” nem olyan műsorszámok, amelyek jellegük, nézőpontjuk, egészük alapján az emberi jogok megsértésére irányulnának, még akkor sem, ha egy-egy epizódjuk jogsértő. Kifejtette továbbá, hogy a jogsértést vélelmező megállapítások között az emberi méltósággal kapcsolatban említett meghatározás a 23/1990. sz. – a halálbüntetésről szóló – AB határozat párhuzamos indokolásában szerepel, vagyis ez a meghatározás az eredeti szövegösszefüggésből kiszakítva, szinte alkotmányjogi közhely, nincs köze a véleménynyilvánítás határaihoz. A Médiaszolgáltató végül előadta, hogy jogi álláspontjától függetlenül megrökönyödve szembesült a látottakkal, és vizsgálatot kezdeményezett a történetek miatt, valamint mindent megtesz annak érdekében, hogy hasonló eset a jövőben ne fordulhasson elő.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok, különösen a vizsgálati jelentés, a műsorszámok megtekintése és a Médiaszolgáltató nyilatkozata alapján az alábbi tényállást állapította meg, és azt az alábbiak szerint értékelte:

A jogsértő műsorrészek tartalma a következő volt:

2011. szeptember 20. „Tények Reggel” 06.40.55 – 06.44.46

A bűncselekményről készült összeállítás bevezetőjeként a hírolvasó elmondta, hogy megfojtotta 41 éves szeretőjét egy 15 éves fiú a Csongrád megyei Kisteleken, a gyilkosság után pedig elásta a holttestet. Elhangzott, hogy a fiú szinte ott lakott az áldozat családjánál, és a nő élettársa is tudott arról, hogy szexuális kapcsolat van a tinédzser és a nő között. A bevezető közben az áldozatot és két gyermekét ábrázoló fotó jelent meg a képernyőn, alatta a „15 éves gyilkos” felirattal.

Az összeállítás vágóképekkel kezdődött, melyeken az áldozat élettársa és kislánya fényképeket mutattak az elhunyról. Közben a riporter elismételte, hogy egy helybéli 15 éves fiú ölte meg az anyukát, akibe a nő beleszeretett. Elhangzott, hogy a nő sokat ivott, amikor pedig a többiek nem voltak otthon, szeretkezett a fiúval. A kamera több képet mutatott a család otthonáról; többek között a gyermekek fekhelyét, a szegényes bútorokat, egy udvarra kidobott, összeszagotott kárpitú fotelt és a gondozatlan udvart ábrázoló képek illusztrálták az összeállítást.

A műsor készítői megszólaltatták a megyei rendőrségi szóvivőt, aki megismételte a szexuális viszonyra vonatkozó részleteket, illetve bejelentette, hogy a fiú beismerő vallomást tett. A narrátor ezt követően újra elmondta, hogy az áldozat és 15 éves szerelme között szexuális viszony volt, amiről az élettárs tudott, de nem vette komolyan, mert a nő súlyos alkoholista volt, és a gyerekekkel is sokszor veszekedett.

Ezt követően az áldozat kiskorú fia nyilatkozott az édesanyjáról. A gyermek arcát közelről mutatta a kamera és képernyőfeliraton a teljes nevét feltüntették: *„Amikor ittas volt, akkor mindig veszekedett apámmal, és nem bírtunk meglenni a házban. Volt, hogy minden este elmentünk – egy hétben minden este – elmentünk gyalogolni, olyan 10 óra, 9 óra között.”*

A gyilkosság körülményeit ismertető részben a kamera képeket mutatott a tanyáról, ahol a nő a fiúval találkozott, a narrátor pedig elmondta, hogy itt találkoztak, valamin összevesztek, végül a fiú megölte a nőt, majd eltemette. A holttestet a családtagok találták meg. Elhangzott, hogy a gyanúsított előzetes letartóztatásban van.

A riport bemutatása után telefonon kapcsolták az áldozat élettársát. A hírolvasó megkérdezte a férfit, miért nem tett semmit, ha tudta, hogy szexuális kapcsolat van a fiú és a nő között, illetve mit gondolt, amikor ez kiderült. A férfi erre elmondta, hogy nem tudott erről. Elhangzott, azért engedték a későbbi gyanúsítottnak, hogy gyakran náluk aludjon, mert a fiú családjában is rendezetlen viszonyok uralkodtak (alkoholizmus, veszekedések stb.). A telefonbeszélgetés közben ismét láthatók voltak az áldozatot és a gyermekeket is ábrázoló családi fotók.

A tudósítás közben szinte mindvégig (06:40:56-06:44:46) az alábbi felirat volt látható: „Megölte szeretőjét a tini”.

2011. szeptember 20. „Mokka” 07.35.16 – 07.44.00

„Szerelemfáltásból ölhetett a tini. A fiút az áldozat és családja néhány hónapja fogadta a házába rossz családi körülményei miatt” – így kezdődött a „Mokka” című műsorszám sérelmezett szegmense, mely egy stúdióbeszélgetés volt a műsorvezető és az áldozat családtagjai – a nő élettársa és három gyermekük – között. Az esetet alapvetően az édesapa ismertette, de a gyerekek is megszólaltak, illetve arcukat mutatta a kamera. A képernyőn az apa teljes neve megjelent, a beszélgetésben pedig a jelen lévő gyerekek (valamint a távollévő testvérük) keresztnéve is elhangzott.

A beszélgetés elején elhangzott, hogy az áldozat gyerekei az édesapjuk kérésére szerepelnek a műsorban, mivel az apa szerint ők olyan részleteket is tudhatnak, amelyeket más nem.

A műsorvezető először arról kérdezte a meghívottakat, hogyan került a gyanúsított a családba. Az apa elmondta, hogy a 15 éves fiú eleinte alkalmanként, később szinte állandóan náluk lakott, mintha nyári szüneten lett volna náluk. A műsorvezető gyerekekhez intézett kérdésére (szerették-e a befogadott fiút) először **Személyes adat** válaszolt: „Akkor még igen”, majd az apa kérésére **Személyes adat** is megszólalt: „Jó haverok voltunk, sokat játszadoztunk, nem volt vita, semmi”. A műsorvezető folyamatosan a keresztnévükön szólította a gyerekeket, illetve a két nagyobb gyermek teljes neve képernyőfeliraton is megjelent, arcukat közelről mutatta a kamera.

Ezután az áldozatról beszéltek. A férfi elmondta, hogy az élettársa majdnem minden nap részeg volt, ilyenkor folyamatosan veszekedett a gyerekekkel, a nagyobb (jelen nem lévő) lánytestvér ennek hatására ment kollégiumba. A műsorvezető erről megkérdezte a gyerekeket is.

Demcsák Zsuzsa: „Ti ebből mit tapasztaltatok?”

Személyes adat (16): „Hú, hát naponta nagyon sok ideget meg kellett ennünk. Szóval azért idegileg is nagyon ki vagyunk készülve most.”

Ezt követően a műsorvezető a fiú és a nő intim viszonyáról kérdezte a családtagokat.

Demcsák Zsuzsa: „Őn mit tudott arról, hogy a feleségének milyen viszonya volt ezzel a 15 éves fiúval?”

A férfi elmondta, hogy a szerelmi és szexuális viszonyról csak a fiú vallomásából (azaz a gyilkosság után) szerzett tudomást. Annyit látott, hogy a nő nagyon kedves a fiúhoz, de arra nem gondolt, hogy intim kapcsolat alakulhatott ki közöttük. Hozzátette, egyszer előfordult, hogy a gyerekei elmondták neki, hogy édesanyjuk szerelmes, de ezt nem vette komolyan, mivel azt gondolta, hogy „ittas állapotban mondott egy hülyeséget.”

Demcsák Zsuzsa: „Ezt melyikőtöknek mondta?”

Személyes adat: „Nekem meg **Személyes adat** azt mondta, hogy ő nagyon szerelmes.”

Demcsák Zsuzsa: „És akkor te mit gondoltál?”

Személyes adat: „Én nem gondoltam semmire. **Személyes adat** gondolkozott.”

Apa: „De nem gondoltad, hogy kibe szerelmes?”

Személyes adat: „Én nem, csak **Személyes adat** mondta anyának, hogy akkor ő nem abba a házba tartozik.”

Ezután a műsorvezető a nő eltűnéséről és megtalálásáról, valamint újból az áldozat és a gyanúsított közötti intim viszonyról kérdezte a férfit, aki újra elmondta, hogy nem tudott erről, majd elmesélte a nő eltűnésének és megtalálásának részleteit.

Demcsák Zsuzsa: „Én köszönöm, hogy bejöttetek hozzánk, és (a gyerekekhez fordulva) nagyon sajnálom, hogy nektek ezt végig kellett hallgatnotok.”

Az Smtv. 14. § (1) bekezdése a következőket tartalmazza:

„A médiatartalom-szolgáltatónak az általa közzétett médiatartalmakban, illetve azok készítése során tiszteletben kell tartania az emberi méltóságot.”

A jogsértés elkövetésekor, 2011. szeptember 20-án hatályban lévő Alkotmány 54. § (1) bekezdése az alábbiakat rögzítette:

„A Magyar Köztársaságban minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektől senkit nem lehet önkényesen megfosztani.”

Az Alkotmánybíróság szerint „az emberi méltóság, mint a személyiség integritása az emberi léttel együtt az emberi lényegét jelenti. A méltóság ember voltunknak és értékünknek felel meg, és feltétlen tiszteletet parancsoló volta, emberi lényünk rangja. Az emberi jogok katalógusában, és a modern alkotmányokban az emberi élet, és méltóság ezért elsősorban nem is mint alapjogok, hanem mint a jogok forrásai, mint jogon kívüli értékek szerepelnek, amelyek sérthetetlenek.” [23/1990. (X. 31.) számú AB határozat]

Az alkotmánybírósági gyakorlatban az emberi méltósághoz való jog azt jelenti, hogy van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan mindenki más rendelkezése alól

kivont magja, amelynél fogva az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá. Az emberi méltóság az Alkotmánybíróság értelmezésében – 8/1990. (IV. 23.) AB határozat – az általános személyiségi jog egyik megnyilvánulása, mely általános személyiségvédelmi funkciójából eredően további külön nevesített jogokat is magában foglal, így például az önazonossághoz, az önrendelkezéshez való jogot, az általános cselekvési szabadságot és a magánszféra védelméhez való jogot is.

A vizsgált műsorszámokban a Médiaszolgáltató egy bűncselekményről adott hírt, melynek keretében egy kamaszkorú fiú és a nála 26 évvel idősebb, négygyermekes szeretője szexuális viszonyát dolgozta fel. Mindkét műsor részben többször megemlítették, hogy az áldozat alkoholista volt; az emberölés feltételezett háttérében álló szerelmi viszony az összeállítások középpontjába került.

A sérelmezett műsorszámokban a kiskorú gyermekek névvel és arcképpel szerepeltek, a műsor befogadói számára a bemutatott képsorok alapján egyértelmű volt a gyerekek rossz szociális helyzete, lakhelyük rendezetlensége, ezáltal a Médiaszolgáltató a műsorszámok tartalmához nem illeszkedő módon és mértékben tárta fel a riport elkészítésébe, illetve a stúdióbeszélgetésbe bevont gyermekek magánéletét. A műsorszámok készítése során a Médiaszolgáltató teljes mértékben figyelmen kívül hagyta, hogy a gyermekek személyük azonosítására alkalmas bemutatása, társadalmi helyzetük és családi viszonyaik nyilvánosság elé tárása sérti az emberi méltósághoz való jogot, valamint elhunyt édesanyjuk alkoholizmusával és szerelmi életével kapcsolatos meghallgatásuk negatív hatással lehet testi-lelki fejlődésükre, egész későbbi életükre.

A szükségtelen információk közzététele és a műsorvezető által feltett kérdések okán kialakult kiszolgáltatott helyzet megteremtésével, a Médiaszolgáltató nem tartotta tiszteletben a műsorszámokban szereplő kiskorúak emberi méltóságát.

Az emberi méltósághoz való jog a gyermeket is megilleti, mely jogról törvényes képviselőjük sem mondhat le, erre tekintettel nem helytálló a Médiaszolgáltató azon érvelése, miszerint *„az említett jogok megsértése már csak azért sem valószínűsíthető, mert a műsorszámokban maga a szülő jelenti ki, hogy hozzájárul a kiskorúak szerepeltetéséhez”.*

A 2011. szeptember 20-án közzétett „Tények Reggel” című műsorszám 06.40.55 és 06.44.46 között sugárzott összeállításában, az egyik gyermek névvel és arcképpel nyilatkozott elhunyt édesanyja alkoholizmusáról, miközben neve megjelent a képernyőn, hűgának az összeállításban az arcképe látszott.

Az ezt követő „Mokka” című műsorszámában 07.35.16 és 07.44.00 között látható beszélgetésben mindhárom kiskorú névvel és arcképpel szerepelt, a műsorvezető keresztneveken szólította őket, illetve a két fiú megszólalásakor teljes nevük is megjelent a képernyőfelíraton. A gyilkosságról író napilapok tanúsága szerint a műsorszámokban szereplő gyermekek életkora 9, 13 és 16 év¹ volt.

A Médiatanács – a jogelőd hatóságnak a fiatalok és gyermekek médiabeli megjelenítése, szerepeltetése vonatkozásában folytatott konzekvens gyakorlatával összhangban – rögzíti, hogy a gyermek jövőjének és hosszú távú érdekének védelme miatt, a bűncselekmények áldozataivá, elkövetőivé, gyanúsítottjaivá vált vagy ezen ügyekben tanúként meghallgatott, illetve a bűncselekménnyel bármilyen más módon kapcsolatba került 18 éven aluli fiatalok és gyermekek nevének, arcképének, lakcímének, illetve személyazonosságának megállapítására alkalmas más adatok közzétételét kerülni kell a médiaszolgáltatás során. Ez az elv akkor is követendő, ha a gyermek szülője, törvényes képviselője, illetve gyámja hozzájárul a gyermek médiaszolgáltatásban történő

---

¹ http://www.blikk.hu/blikk_aktualis/zsolt-15-megolte-41-eves-szerelmet-2065147

bemutatásához. A fentiek alól csak az jelenthet kivételt, ha a gyermek személyazonosságának közzététele a gyermek érdekét szolgálja, vagy azt bírósági határozat rendelte el.

Mindkét műsorszámban olyan beszélgetésben vettek részt a gyerekek, amelyben a nemrég elhunyt édesanyjuk agresszív, alkoholista emberként, rossz anyaként, hűtlen élettársként tűnt fel. A riporter, illetve a műsorvezető ezen tulajdonságokat tanúsító eseményekre, körülményekre rá is kérdezett a gyerekeknél, amivel olyan helyzetbe hozta őket, hogy maguk is kénytelenek voltak negatívan nyilatkozni elhunyt édesanyjukról.

Mindkét vizsgált összeállításra jellemző volt a „szexuális viszony” többszöri ismétlése, hangsúlyozása, mely újabb, valódi információval nem szolgált, kizárólag a nézői érzelmek fokozására, szenzációkeltésre volt alkalmas. Ezt a célt szolgálták a képernyőfeliratok is, mint pl. *„Megölte szeretőjét a tini”*, mely az első tudósítás alatt szinte mindvégig látszott, vagy a következő képernyőszöveg: *„Téma: megfojtotta 41 éves szeretőjét a tini!”*, amely a stúdióbeszélgetés közben tűnt fel többször.

A feldolgozás központi témájával – a szexuális viszonnyal – kapcsolatban nem csak az apától, hanem a gyerekektől is megkérdezte a műsorvezető, hogy tudtak-e róla, illetve mit tudtak róla. Mindkét műsorrész a valódi téma, a bűncselekmény tényszerű, alapos bemutatásának hiányáról, illetve az empátia teljes hiányáról tanúskodott. A műsorvezető, illetve a riporter úgy beszélgetett kiskorú vendégeivel, mint aki nincs tudatában annak, hogy traumát átélt, krízisben lévő személyekről van szó.

Az Alkotmánybíróság értelmezésében az emberi méltóság a személyiségi jogok „anyajoga”, így többek között magában foglalja a magánszféra tiszteletben tartásának kötelezettségét is. Mindkét műsorrésszel kapcsolatban elmondható, hogy azokban a gyerekek magánéletének az édesanya tragédiájával össze nem függő részletei is napvilágra kerültek, pl. az elhunyt édesanya szenvedélybetegségével magyarázott családi konfliktusok (veszekedett a gyerekekkel, elüldözte őket otthonról, számtalanszor elmenekültek előle, egyik testvérük inkább bentlakásos iskolát választott).

A Médiaszolgáltató ezen túl szükségtelenül mutatta be a család szociális helyzetét, anyagi körülményeit. A „Tények Reggel” riportjában megjelent egy szobabelső, ahol a gyerekek egyetlen ágyban közösen alszanak, majd a tragédiát taglaló narráció közben egy udvarra kidobott, szétszaggatott kárpitú fotelre közelített a kamera, illetve a gondozatlan udvart is láthatták a nézők. A képek révén a Médiaszolgáltató az alapinformációhoz képest olyan adatokkal, körülményekkel ismertette meg a nézőket, melynek semmi köze nem volt a bűncselekményhez, a műsorban szükségtelenül közzétett információk révén kizárólag, egy nemrég súlyos traumát átélt gyerekek magánszférájának, rendkívül rossz szociális körülményeinek részleteit hozta nyilvánosságra.

A gyerekek szerepeltetése, bevonása a stúdióbeszélgetésbe problematikus volt abból a szempontból is, hogy mindvégig pszichésen megterhelő párbeszédben vettek részt, anélkül, hogy közben bármilyen – a traumát feldolgozni segítő – szakmai (pszichológusi) segítséget kaptak volna.

Az Smtv. 14. § (1) bekezdésének megsértésére irányuló eljárások során a Médiatanács nem egyéni jogsérelemről dönt, hanem annak megállapítására jogosult, hogy a médiaszolgáltató az emberi méltóság tiszteletben tartásával tevékenykedik-e, egyes műsorainak témája, jellege nem sérti-e az alapvető jogokat. Másképpen fogalmazva: a vélemény- és sajtószabadság korlátjaként megjelenő, médiatartalmakat érintő törvényi rendelkezések alkalmazása során a Médiatanács nem az egyént védi, hanem azt hivatott biztosítani, hogy a média működése az alkotmányos keretek között maradjon. Ez vezethető le a Médiaszolgáltató nyilatkozatában is említett 46/2007. (VI. 27.) sz. AB határozatból, és ebből következik, hogy a közigazgatási eljárás alanya nem a sérelmet szenvedett, hanem a jogsértést elkövető médiaszolgáltató.

Mindebből ugyanakkor nem következik, hogy az emberi méltósághoz való jog sérelme a médiaszolgáltatásban ne valósulhatna meg egy adott műsorszám elkészítésével és közzétételével kapcsolatban, konkrét személy(eke)t érintő sérelem nyomán is (Legfelsőbb Bíróság Kf.VI.38.474/2000/3. sz. ítélete).

A Legfelsőbb Bíróság Kfv.IV.37.171/2011/4. számú ítéletében rögzítette, hogy a médiahatóság „a műsorszolgáltató alkotmányos alapjogok tiszteletben tartó magatartását az egyes műsorszámok egyedi vizsgálatával ellenőrzi. Ezen belül akár egy képkocka, akár egy mondat is megalapozhatja a jogsértést, hiszen ha az adott képpel, mondattal megsérti akár csak egy személy emberi jogát is, akkor nem az emberi jogok tiszteletben tartásával tevékenykedik. Szó sincs tehát arról, hogy a műsorszolgáltató csak egy tendenciózusan megvalósuló sérelem esetén lenne elmarasztalható, vagyis a jogsértés csak akkor lenne megállapítható, ha a műsorszolgáltató általában a műsoraival, azok témáival, az azokban megjelenített álláspontokkal sérthetné az emberi jogokat.”

Az ombudsman az **OBH 2203/2004.** sz. jelentésében is arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alkotmányos alapjogok intézményes védelmére a médiahatóság nemcsak jogosult, hanem köteles is. Véleménye szerint a médiahatóságnak a Médiatörvény nem azt teszi feladatává, hogy érvényesítse a személyhez fűződő jogokat az arra jogosult helyett, hanem azt, hogy a vele közjogi viszonyban álló műsorszolgáltatókkal szemben ellenőrizze és felügyelje az Rttv. 3. § (2) bekezdésében foglaltak érvényesülését.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a Médiatanács az ügy tárgyát képező esetben – a Médiaszolgáltató álláspontjával szemben - nem a személyhez fűződő jogok védelme, hanem a médiaszolgáltatás során elkövetett jogsértés megszüntetése érdekében lép fel, a Médiaszolgáltató által közzétett műsorszámok kapcsán.

A fenti idézett alkotmánybíróági és bírósági döntések alapján a Médiatanács az emberi méltóság védelmében nem kizárólag a műsorszám egésze, avagy a műsorszámok összessége vonatkozásában, hanem a jogsértést megvalósító műsorszegmensek tekintetében is jogosult eljárni.

A Médiatanács abban az esetben állapíthatja meg az emberi méltóság alapvető értékének sérelmét, amennyiben a sérelem eléri a közérdekű igényérvényesítés, a demokratikus nyilvánosság veszélyeztetésnek küszöbét.

A jelen határozat tárgyát képező műsorszámokkal kapcsolatban a hatósági fellépés indokát az jelenti, hogy a műsorszámok közzétételével a Médiaszolgáltató olyan alapvető normát hagyott figyelmen kívül, mint a kiskorúak – szüleik, gondozóik sorsától független – emberi méltósághoz való joga, mely alapérték tisztelete a társadalmi élet és együttműködés egyik fő fundamentuma.

A 165/2011. (XII. 20.) AB határozat indokolása megállapítja, hogy a média „rombolást tud végezni az emberi jogok, különösen az emberi méltóság tiszteletének kultúrájában”, tehát e kultúra védelme lehet a médiaszabályozás célja. Ezt követően az indokolás leszögezi, hogy „indokolt, hogy a hatóság – e jogok intézményes tartalmát érintő körben – (...) a közösség érdekében felléphessen a jogsértővel szemben” [IV. 2. 2. 2. pont]. Az olyan médiatartalmak tehát, amelyek figyelmen kívül hagyják a gyermekek, kiskorúak egészséges fejlődéséhez fűződő érdeket, nem pusztán a konkrét tartalomban szereplő kiskorúak személyiségi jogait sérthetik, hanem sértik az emberi méltóság „intézményes” védelméhez, az emberi méltóság kultúrájának megóvásához fűződő közösségi érdeket, és így az Smtv. 14. § (1) bekezdését is.

A médiaigazgatásra vonatkozó szabály megsértőjével szemben érvényesíthető jogkövetkezmények alkalmazásának elveit az Mttv. 185-187. § tartalmazza.

A 185. § (2) bekezdés értelmében:

„A jogkövetkezmény alkalmazása során a Médiatanács és a Hivatal az egyenlő elbánás elvét követve a fokozatosság és az arányosság elvére tekintettel jár el; a jogsértés súlyához, illetve ismétlődéséhez igazodóan alkalmazza a fokozatosság elvét, valamint az eset összes körülményéhez és a jogkövetkezmény által elérni kívánt célhoz képest arányos jogkövetkezményt alkalmaz.”

A 186. § (1) bekezdése alapján a médiaszolgáltatóval szemben figyelmeztetés és a jogsértő magatartás megszüntetésére irányuló felhívás akkor alkalmazható, ha a jogsértés csekély súlyú és ismételtség nem állapítható meg.

A 187. §-a rögzíti az ismételt, illetve súlyos jogsértések esetén érvényesíthető jogkövetkezményeket, valamint ezek alkalmazása során figyelembe veendő elveket.

A jelen ügy tárgyát képező jogsértés kapcsán, a jogkövetkezmény megállapítása szempontjából értékelhető tényezők, körülmények vonatkozásában a Médiatanács az alábbiakat állapította meg:

Az emberi méltóság jogának, mint alapjognak az Alkotmányból és az Mttv.-ből is levezethető kiemelt védelmére, valamint arra tekintettel, hogy a jogsértést kiskorúak emberi méltóságának megsértésével követték el, továbbá figyelembe véve az emberi méltóság megsértése körében kifejtettekre, a Médiatanács az emberi méltóságot sértő tartalmak esetében nem lehet megengedő, azaz amennyiben egy műsorszám emberi méltóságot sért, mivel a jogsértés a közönség érdekeit érintően kerül megállapításra, az nem értékelhető csekély súlyú törvénysértésként, tehát kizárt az Mttv. 186. § (1) bekezdésében rögzített felhívás jogkövetkezmény alkalmazása, annak ellenére, hogy a rendelkezésre álló adatok tanúsága szerint a Médiatanács az Smtv. 14. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezést érintő jogsértés elkövetését jelen határozat meghozataláig még nem állapította meg, azaz a jogsértés az Mttv. 187. § (4) bekezdés szerinti ismételtsége nem áll fenn.

A Médiatanács a hatályos szabályozási környezettel összhangban és a kialakított szankció-alkalmazási gyakorlatának megfelelően az Mttv. 187. § (3) bekezdésében foglalt jogkövetkezmények közül a bírság alkalmazása mellett döntött, mivel a feltárt és megállapított jogsértések vonatkozásában e közjogi eszközt ítélte a legalkalmasabbnak arra, hogy a jogsértőt visszatartsa a jövőbeni jogsértések elkövetésétől. A Médiatanács úgy ítélte meg, hogy az egyedi ügyekben, az ügy sajátosságai mentén végrehajtott mérlegelés alapján megállapított, a jogsértések súlyához illeszkedő mértékű, arányos összegű bírság kellő visszatartó erővel rendelkezik a további jogsértések tekintetében.

A Médiatanács 1326/2011. (X. 5.) számú határozatában a Médiaszolgáltatót jelentős befolyásoló erejű médiaszolgáltatóként azonosította. Tekintettel a jogsértések e határozat meghozatala előtti időpontjára (2011. szeptember 20.), jelen eljárásban a kiszabható bírság maximális összege vonatkozásában még az Mttv. 187. § (3) bekezdés bb) alpontja az irányadó.

A Médiatanács a Médiaszolgáltatót az Mttv. 187. § (2) bekezdés és a (3) bekezdés bb) pontja alapján az Smtv 14. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés két esetben történt megsértése miatt a kiszabható bírságmaximum (ötvenmillió forint) 10%-ának megfelelő, **5.000.000 Ft, azaz ötmillió forint** bírság megfizetésére kötelezte.

A jogsértés miatt jogkövetkezmény alkalmazásának alapját az Mttv. 187. § (2) bekezdés és a (3) bekezdés bb) alpontja jelenti:

„187. § (2) A Médiatanács és a Hivatal a jogkövetkezményt - a jogsértés jellegétől függően - a jogsértés súlyára, a jogsértés ismételtségére, folyamatosságára, időtartamára, a jogsértéssel elért vagyoni előnyre, valamint a jogsértéssel okozott érdeksérelemre, az érdeksérelemet szenvedett és veszélyeztetett személyek számára, illetve a jogsértéssel okozott kárra és a jogsértés piacra gyakorolt hatására, továbbá az egyedi ügyben értékelhető egyéb szempontokra tekintettel állapítja meg.

(3) A Médiatanács és a Hivatal - a (7) bekezdés figyelembevételével - a következő jogkövetkezmények alkalmazására jogosult:

b) bírságot szabhat ki a jogsértővel szemben az alábbi összeghatárok szerint:

ba) JBE médiaszolgáltató és a médiapiaci koncentráció korlátozására vonatkozó szabály által érintett médiaszolgáltató jogsértése esetén a bírság összege kétszázmillió forintig

bb) a ba) pont alá nem tartozó médiaszolgáltató jogsértése esetén a bírság összege ötvenmillió forintig...”

A Médiatanács az Smtv. 14. § (1) bekezdésének megsértése tekintetében a jogkövetkezmény fajtájának és mértékének megállapítása során az Mttv. 187. § (2) bekezdésében rögzített mérlegelési szempontok közül figyelembe vette a jogsértés súlyán túl az érdeksérelemet szenvedett és veszélyeztetett személyek számát, valamint az egyedi ügyben értékelhető egyéb szempontokat.

A Médiatanács az érdeksérelemet szenvedett és veszélyeztetett személyek száma tekintetében az AGB Nielsen Médiakutató Kft. nézettségi adataira hivatkozik, melyekből kiderül, hogy a kifogásolt műsorrészeket átlagosan 223 ezren látták, legalább egy percre pedig 355 ezren pillantottak bele az összeállításokba. A műsorrészek bemutatásának időszakában a teljes népesség negyede ezt a műsort/műsorrészt választotta az aktuális kínálatból. Ezen adatok alapján, a jogsértés révén potenciálisan érdeksérelemet szenvedett és veszélyeztetett személyek száma magasnak tekinthető.

A Médiatanács emellett, mint a jogkövetkezmény alkalmazásakor figyelembe vehető egyéb szempontot, értékelte azt a tényt is, hogy a jogsértést a Médiaszolgáltató két műsorában, négy és kilenc perc időtartamban, tehát több alkalommal, a közzétett híradás, valamint a riport egésze alatt valósította meg.

A Médiatanács a jogsértés miatt alkalmazott jogkövetkezmény fajtájának meghatározásakor figyelembe vette azt a tényt is, hogy eddigi jogalkalmazói tevékenysége során az emberi méltóság tiszteletben tartásának kötelezettségét első alkalommal megsértő médiaszolgáltatókkal szemben minden esetben bírság szankciót alkalmazott.

A Médiaszolgáltató médiapiaci helyzete, a médiapiacon betöltött státusza hasonló az M-RTL Televízió Zrt. helyzetéhez, akivel szemben a Médiatanács ugyanezen típusú jogsértés miatt szintén bírságot alkalmazott, mely körülményt az egyenlő elbánás és az arányosság, mint a jogkövetkezmények alkalmazása körében követendő elv vonatkozásában a Médiatanács figyelembe vett.

Tehtettel azonban a jelen ügy tárgyát képező jogsértés súlyára és az azzal érintett személyek kiskorú – így fokozottabb törvényi védelem alá eső – mivoltára a Médiatanács magasabb összegű bírság alkalmazása mellett döntött, a jövőbeni jogsértések megelőzése érdekében (generális prevenció).

Az Mttv. 187. § (2) bekezdés szerinti mérlegelési szempontok közül a jogsértés folyamatossága és időtartama, a jogsértéssel elért vagyoni előny, a jogsértéssel okozott kár, illetve érdeksérelem, valamint a jogsértés piacra gyakorolt hatása jelen jogsértés vonatkozásában nem volt értékelhető.

Mindezek alapján a Médiatanács a kiszabható bírságmaximum 10%-ának megfelelő, 5.000.000 Ft (ötmillió forint) összegű bírságot szabott ki a Médiaszolgáltatóval szemben.

A Médiatanács külön tekintettel volt arra, hogy egy esetleges újabb jogsértés esetén alkalmazandó szankció esetén érvényesülhessen a fokozatosság elve, azaz az ismétléssel járó növekvő progresszivitás és a szankcionálás kiszámíthatósága, előreláthatósága.

A Médiatanács előre bocsátja emellett, hogy az ilyen súlyú jogsértés újabb alkalommal történő elkövetése, ismételtség hiányában is az Mttv. 187. § (3) bekezdés c) pontja és db) alpontja szerinti (közlemény közzététel és felfüggesztés) szankciók együttes alkalmazását vonhatja maga után.

A Médiatanács az Mttv. 182.§ (1) bekezdés c) pontjában foglalt hatáskörében a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

Az eljárás során a Ket. 153. § (2) bekezdése szerinti eljárási költség nem merült fel.

A jogorvoslatra történő figyelmeztetés a Ket. 72. § (1) bekezdés da) pontján, az Mttv. 163. § (1) és (3) bekezdésén, valamint 164. §-án alapul, a tárgyalás tartására vonatkozó kérelemről szóló tájékoztatást a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 338. § (2) bekezdése tartalmazza.

Budapest, 2012. február 29.

A Médiatanács nevében

Szalai Annamária
elnök

dr. Kollarik Tamás
hitelesítő tag

Kapják:

- Személyes adat